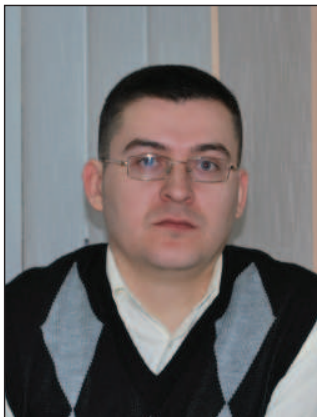

RELAȚIILE ECONOMICE EXTERNE PRIN PRISMA TAXELOR VAMALE

drd. Ion CORNEA,
ASEM

Conform legislației naționale, în cazul trecerii mărfurilor peste frontiera vamală, precum și în alte situații prevăzute de legislație, se percep, ca drepturi de import și, respectiv, drepturi de export, anumite plăți specificate în Figura 1.

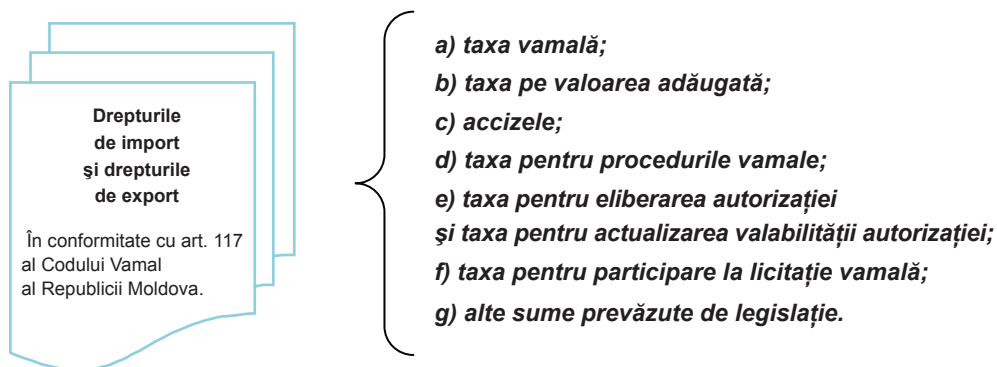

Fig. 1. Drepturile de import și drepturile de export

Sursa: Adaptată de autor în baza Codului Vamal al Republicii Moldova

Cel mai utilizabil mijloc de plată aplicat la trecerea mărfurilor peste frontiera vamală (frontiera de stat) rămân a fi, atât pentru stat, cât și pentru agenții economici, taxele vamale, care reprezintă un impozit indirect, ca urmare a intervenției statului în comerțul internațional.

În orice economie, taxele vamale au un rol complex, constituind, în primul rând, un instrument prin care se asigură protecția producției și a producătorilor naționali, lărgirea cooperării economice și, în al doilea rând, o sursă de venituri pentru bugetul de stat [4, p. 100].

Taxele vamale sunt înscrise în tariful vamal, fiind exprimate în procente (dar și în sume bine fixate, fără a fi necesar de a se apela la cota procentuală) și se aplică la valoarea în vamă a mărfurilor importate. Fiind percepute de către organele vamale și vărsate în bugetul administrației centrale de stat, acestea se aplică în conformitate cu legislația și cu acordurile internaționale la care Republica Moldova este parte. Taxele vamale sunt unice și nu pot fi modificate, cu excepția cazurilor prevăzute de legislație și de acordurile internaționale. La nivelul legislației naționale acestea se aplică conform anexei nr. 1 a Legii cu privire la tariful vamal (în continuare – legea), care este parte integrantă a acesteia (tariful vamal fiind un catalog ce cuprinde nomenclatorul de mărfuri introduse sau scoase de pe teritoriul vamal, precum și cuantumul taxei vamale la aceste mărfuri).

Taxele vamale pentru import variază în cea mai mare parte între 0 și 15%. De exemplu, la bulbi, tuberculi, cepe, grife și rizomi, în repaos vegetativ, în creștere sau în floare, la puieți, plante și rădăcini din varietatea cikorii – taxa vamală este de 15%, pe când la butași nerădăcinoși și altoi, pomi, arbuști, tufișuri cu fructe comestibile, altoiți sau nealtoiți taxa este de 0% [5, p. 26].

Există însă mărfuri pentru care, la importul acestora pe teritoriul republicii, sunt aplicate cote mult mai mari. De exemplu, la tomate în stare proaspătă sau refrigerate (poziția tarifară 0702), pe perioada anului calendaristic, începând cu 1 aprilie și până la 31 octombrie, taxa vamală este de 20%, la carnea de bovine proaspătă sau refrigerată (poziția tarifară 0201) taxa vamală este de 20% + 200 euro/tonă, la importul zahărului din trestie sau din sfeclă de zahăr și zaharoză pură din punct de vedere chimic, în stare solidă (poziția tarifară 1701) taxa vamală este de 30%. De menționat că taxele vamale sunt prevăzute numai de Legea cu privire la tariful vamal, nefigurând în niciun alt act normativ; anume în această lege sunt stabilite și cotele taxelor vamale care variază de la o marfă la alta. Potrivit Codului Vamal, taxa vamală constituie impozitul încasat de organul vamal conform tarifului vamal pentru import, iar conform Legii cu privire la tariful vamal, taxa vamală este o plată obligatorie, percepută de autoritatea vamală la introducerea sau scoaterea mărfurilor pe/de pe teritoriul vamal. Legislația în vigoare a Republicii Moldova specifică următoarele tipuri ale taxei vamale:

- **ad valorem**, calculată în procente față de valoarea în vamă a mărfii. Marea majoritate a taxelor vamale aplicate în Republica Moldova sunt anume de acest tip;

- **specifică**, calculată în baza tarifului stabilit la o unitate de marfă. Acest tip de taxe se stabilește numai pentru acele mărfuri, care se bucură de o popularitate ridicată pe piața internă;

- **combinată**, care îmbină tipurile de taxe vamale specificate la punctele 1 și 2;

- **excepțională**, care, la rândul ei, se divizează în:

- a) *taxă specială*, aplicată în scopul protejării mărfurilor de origine indigenă la introducerea pe teritoriul vamal a mărfurilor de producție străină în cantități și în condiții care cauzează sau pot cauza prejudicii materiale considerabile producătorilor autohtoni de mărfuri. *Un exemplu vizavi de acest tip de taxă este taxa pentru zahăr (poziția tarifară 1701) și alte mărfuri (de la poziția tarifară 1702 și 2106) prin Legea privind aplicarea unei măsuri de salvagardare nr. 8-XV din 5.02.2004, cu modificările ulterioare¹. Prin legea menționată s-a stabilit, pe o perioadă de 4 ani, o taxă vamală*

¹ Inițial această lege avea un alt conținut, după care prin Legea pentru modificarea Legii nr. 8-XV din 5 februarie 2004 privind unele măsuri de salvagardare provizorii nr. 21-XV din 17.02.2005 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 36-38/128 din 04.03.2005), au fost introduse unele modificări, atât în denumire, cât și în conținut, printre care și introducerea unor poziții tarifare noi ca 170290790 – Altele; 210690590 – Altele

excepțională specială pentru mărfurile de la pozițiile tarifare: „1701 - Zahăr din trestie sau din sfeclă de zahăr și zaharoză pură din punct de vedere chimic, în stare solidă; 170290790 - Altele; 210690590 - Altele;” în următoarele mărimi:

- 55%, dar nu mai puțin de 115 euro/tonă - de la 16.02.2004 până la 31.02.2004;
- 50%, dar nu mai puțin de 110 euro/tonă - de la 01.01.2005 până la 31.12.2005;
- 45%, dar nu mai puțin de 105 euro/tonă - de la 01.01.2006 până la 31.12.2006;
- 40%, dar nu mai puțin de 100 euro/tonă - de la 01.01.2007 până la 15.02.2008.

În conformitate cu Legea privind aplicarea unei măsuri de salvagardare nr. 289-XVI din 20.12.2007 (Monitorul Oficial nr. 203-206/802 din 28.12.2007), au fost stabilite taxe excepționale speciale și pentru următorii 4 ani:

- 39%, dar nu mai puțin de 115 euro/tonă - de la 16.02.2008 până la 31.02.2008;
- 38%, dar nu mai puțin de 110 euro/tonă - de la 01.01.2009 până la 31.12.2009;
- 37%, dar nu mai puțin de 105 euro/tonă - de la 01.01.2010 până la 31.12.2010;
- 36%, dar nu mai puțin de 100 euro/tonă - din 01.01.2011 până la 15.02.2012².

Aceste taxe stabilite pentru zahăr se aplică suplimentar față de taxa vamală în vigoare, indiferent de țara de origine a mărfii, se calculează și se percepe în baza valorii în vamă, conform legislației în vigoare, și se include în valoarea impozabilă a mărfii. Impactul aplicării taxelor speciale este de o importanță deosebită, mai ales acum, în condițiile unei crize economice de proporții. Astfel sunt stopate importurile și, în consecință, producătorii autohtoni vor putea să-și realizeze mai lesne producția, fapt care le va oferi posibilitatea să mențină activitatea întreprinderilor, păstrând locurile de muncă. În acest context, este de menționat faptul că nu există țări care să cultive sfeclă de zahăr fără a avea protecție oferită din partea statului (de exemplu: Ucraina – 300 euro pentru o tonă, UE – peste 400 euro pentru o tonă, Federația Rusă – 220\$ USD pentru o tonă, SUA – protecție prin stabilirea cotelor anuale la importul zahărului, Moldova – protecție prin taxă specială, cote la import). De asemenea, o decizie judicioasă care ar conduce la reducerea prețului de fabricare a zahărului ar fi și anularea taxelor vamale la importul de către producătorii autohtoni a materiei prime (ingredientelor) necesare pentru producția finită;

b) *taxă antidumping*³, percepută în cazul introducerii pe teritoriul vamal a unor mărfuri la prețuri mai mici decât valoarea lor în țara exportatoare la momentul importului, dacă sunt lezate interesele producătorilor autohtoni de mărfuri identice sau similare ori apar piedici pentru organizarea sau extinderea producției de mărfuri identice sau similare în țară.

Importanța măsurilor antidumping reprezintă înlăturarea și contracararea prejudiciului cauzat economiei naționale, ce ia naștere ca rezultat al importului de mărfuri la prețuri de dumping. Măsurile antidumping nu sunt îndreptate împotriva importului de mărfuri. Exportatorul străin (produ-

² Cu excepția poziției tarifare 1701, pentru care termenul de aplicare a măsurii de salvagardare va expira pe 31 iulie 2011

³ În conformitate cu Legea nr. 820-XIV din 17.02.2000 privind măsurile antidumping, compensatorii și de salvagardare (Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 5-7/13 din 18.01.2001), deciziile privind introducerea taxelor antidumping se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. Aceste decizii vor conține numele exportatorului sau ale țărilor investigate, o descriere a produsului și un rezumat al faptelor și concluziilor relevante pentru determinarea existenței unui dumping și a unui prejudiciu. În fiecare caz, o copie a deciziei va fi remisă părților interesate cunoscute

cătorul) poate livra mărfuri la prețuri reduse pe teritoriul vamal al țării importatoare. El este în drept să desfășoare o activitate economică externă dacă acțiunile sale nu cauzează prejudicii, adică livrează mărfuri pe piață la prețuri mai reduse decât valoarea lor reală, dacă prețul de export al mărfii date, exportate dintr-o țară în alta, este mai mic;

c) *taxă compensatorie*, aplicată în cazul introducerii pe teritoriul vamal a mărfurilor, la producerea sau la exportul cărora, direct sau indirect, au fost utilizate subvenții, dacă sunt lezate interesele statului sau apare pericolul cauzării prejudiciilor materiale producătorilor autohtoni de mărfuri identice sau similare ori apar piedici pentru organizarea sau extinderea în țară a producției de mărfuri identice sau similare. Taxele compensatorii pot fi introduse în urma anchetei efectuate de către autoritatea de investigație conform procedurii similare celei aplicate în investigația antidumping. Dacă în rezultatul investigațiilor se constată că măsura în discuție este o subvenție prohibită, aceasta urmează să fie retrasă fără întârziere. În caz contrar, statul are dreptul de a aplica contramăsuri adecvate sau de a aplica măsuri compensatorii. Schematic, clasificarea taxelor vamale poate fi urmărită în *Figura 2*.

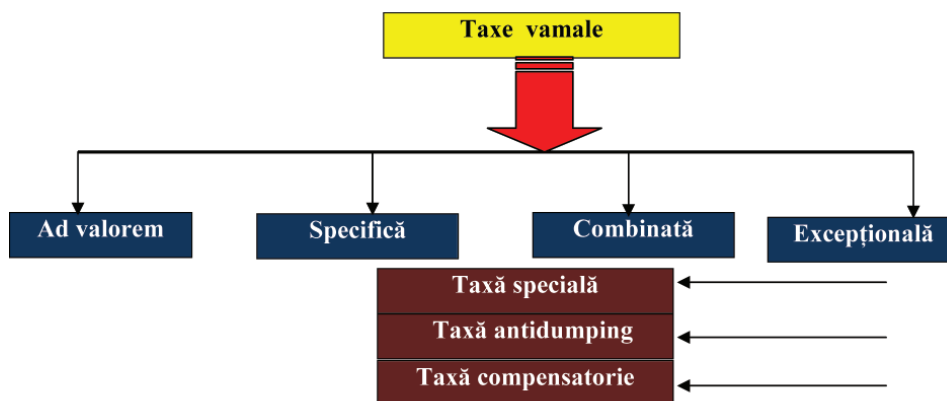

Fig. 2. Clasificarea taxelor vamale

Sursa: Adaptată de autor în baza Legii cu privire la tariful vamal.

Marea majoritate a statelor lumii percep taxe vamale pentru import, iar pentru export – numai în cazuri de excepție, pentru unele produse deosebite. Tranzitul, supus altădată taxelor vamale, prevede numai prescripții de servicii pentru transportul mărfurilor în tranzit sau pentru depozitarea lor temporară pe teritoriul de tranzit [7, p. 189].

În cazul importurilor, trebuie să amintim că aplicarea taxelor vamale este diferențiată, în dependență de faptul dacă există sau nu acorduri comerciale cu statele exportatoare pe piața Republicii Moldova. La importul mărfurilor din țările cu care Republica Moldova întreține relații comerciale pe baza unor convenții sau înțelegeri internaționale, aplicarea taxelor vamale se face conform prevederilor acestor acorduri, adică acordurile internaționale încheiate între Republica Moldova și alte țări prevalează în raport cu legislația națională. Deci, în absența unor astfel de

acorduri, se vor aplica taxele stabilite în tariful de import. La import, tarifele vamale aplicabile sunt cele în vigoare la data înregistrării declarației vamale de impunere a mărfurilor.

Obiectul taxelor vamale îl reprezintă bunurile importate, dar baza de calcul a acestora o constituie valoarea în vamă, care se determină în baza a 6 metode la care ne vom referi succesiv.

1) Metoda determinării valorii în vamă a mărfii în baza valorii tranzacției cu marfa respectivă ori în baza prețului efectiv plătit sau de plătit⁵. Conform acestei metode, în valoarea tranzacției se includ următoarele componente, în cazul în care nu au fost incluse anterior în valoarea mărfii:

a) cheltuielile pentru transportul mărfii la aeroport sau în alt loc de introducere a mărfii pe teritoriul vamal (cheltuielile aferente asigurării, costul transportului, costul încărcării, descărcării și transbordării mărfii);

b) cheltuielile suportate de cumpărător (comisioanele și primele pentru brokeri, cu excepția comisioanelor pentru achiziționarea mărfii, costul containerelor și/sau al altui ambalaj de folosință repetată, dacă, în corespundere cu Nomenclatorul de mărfuri, acestea sunt considerate un tot întreg cu marfa, costul ambalajului, costul materialelor și al lucrărilor de ambalare);

c) valoarea, calculată în modul corespunzător, a următoarelor mărfuri și servicii oferite de cumpărător gratuit sau la preț redus, în scopul utilizării la producerea ori exportarea mărfii evaluate, în măsura în care această valoare nu a fost inclusă în prețul efectiv plătit sau de plătit (materiale, componente, părți și alte elemente similare, încorporate în marfă, instrumente, matrițe, forme și alte componente similare, utilizate la producerea mărfii, materiale cheltuite la producerea mărfii, lucrări de inginerie, de dezvoltare, lucrări de artă și design, planuri și schițe, executate în afara țării și necesare pentru producerea mărfii);

d) redevențele și taxele pentru licențe, pe care cumpărătorul trebuie să le achite, drept condiție a vânzării mărfii evaluate, în măsura în care aceste redevențe și taxe pentru licențe nu au fost incluse în prețul efectiv plătit sau de plătit, cu excepția redevențelor și taxelor pentru licențe plătite de către cumpărător pentru dreptul de reproducere și distribuire a producției cinematografice;

e) partea din venitul provenit de la orice revânzare, transmitere sau utilizare ulterioară a mărfii, care ar reveni, direct sau indirect, vânzătorului.

2) Metoda determinării valorii în vamă a mărfii în baza valorii tranzacției cu o marfă identică. La utilizarea acestei metode, drept bază se ia valoarea tranzacției cu o marfă identică. Se consideră identice mărfurile care se aseamănă în toate privințele cu marfa evaluată, inclusiv: caracteristicile fizice, calitatea mărfii și reputația ei pe piață, țara de origine, producătorul. Deosebiri neesențiale de exterior nu pot constitui un temei pentru includerea mărfurilor în categoria celor neidentice, dacă în celelalte privințe aceste mărfuri corespund cerințelor.

⁵ Metoda 1 - se aplică la determinarea valorii în vamă a mărfurilor introduse în conformitate cu tranzacțiile de comerț exterior, de vânzare-cumpărare, având bază valorică (în cadrul cărora decontările pentru marfa cumpărată se fac prin plăți bănești). Cu toate acestea, metoda 1 se poate aplica și la determinarea valorii în vamă a mărfurilor introduse în conformitate cu tranzacțiile condiționale valorice (tranzacțiile pentru care nu se efectuează transferul real al mijloacelor bănești). La acest gen de tranzacții pot fi raportate diferite tranzacții de schimb (operațiuni de schimb al mărfurilor), de exemplu, livrările barter și de compensare, livrările în contul garanției și livrările gratuite de mărfuri sub formă de donație, în cazul când în documentele corespunzătoare (contractele, factura, declarația vamală a țării de export) se indică evaluarea valorică a mărfurilor livrate în cadrul unei astfel de operațiuni (cu condiția respectării cerințelor metodei 1)

3) Metoda determinării valorii în vamă a mărfii în baza valorii tranzacției cu o marfă similară. La utilizarea acestei metode, drept bază se ia valoarea tranzacției cu o marfă similară. Se consideră similare mărfurile care, deși nu sunt identice, au caracteristici asemănătoare și se constituie din componente asemănătoare, fapt ce le permite să îndeplinească aceleași funcții și să fie interschimbabile din punct de vedere comercial, luându-se în considerație: calitatea, existența mărcii comerciale, reputația pe piață, țara de origine, producătorul.

4) Determinarea valorii în vamă a mărfii prin metoda costului unitar. Dacă marfa introdusă pe teritoriul vamal (marfa de evaluat) este vândută în țara de import în starea în care a fost importată, valoarea în vamă a acestei mărfi se va baza pe prețul unitar corespunzător vânzării acestei mărfi ori vânzării mărfii identice sau similare acesteia în cele mai mari partide, concomitent sau aproape concomitent cu importul mărfii de evaluat către persoane care nu sunt în relații de interdependență cu vânzătorul, și cu condiția deducerii plăților.

5) Metoda determinării valorii în vamă a mărfii în baza valorii calculate se va baza pe valoarea calculată a acesteia, incluzând: a) valoarea sau prețul materialelor și operațiunilor de fabricare sau ale altor lucrări pentru producerea mărfii; b) volumul beneficiilor și cheltuielilor generale, egal cu cel inclus de obicei în cuantumul vânzării de mărfuri de aceeași clasă sau tip cu marfa de evaluat, fabricate de producători, cu destinația țării de import; c) alte cheltuieli.

6) Metoda de rezervă. În cazul în care valoarea în vamă a mărfii nu poate fi determinată de către declarant prin aplicarea consecutivă a metodelor specificate mai sus sau autoritatea vamală consideră cu temei că aceste metode nu pot fi utilizate, valoarea în vamă a mărfii se determină prin metoda de rezervă, prin mijloace rezonabile compatibile cu prevederile legislației în vigoare, cu principiile generale ale acordurilor internaționale și pe baza datelor disponibile.

Conform metodelor de evaluare, declarantul determină valoarea în vamă a mărfurilor introduse, iar organul vamal verifică corectitudinea determinării de către declarant a valorii în vamă, inclusiv corectitudinea metodei alese de declarant pentru determinarea valorii în vamă și oportunitatea aplicării ei, integritatea documentelor (obligatorii și suplimentare), prezentate de declarant, și corespunderea lor cu cerințele stabilite. În cazul în care lipsesc datele ce probează corectitudinea valorii anunțate în vamă sau există temeiuri să se considere că datele prezentate de declarant nu sunt veridice și/sau suficiente, autoritatea vamală este în drept să determine de sine stătător valoarea în vamă.

Vizavi de facilitățile privind taxa vamală, acestea sunt stipulate în art. 27 al Legii cu privire la tariful vamal nr. 1380-XIII. În această ordine de idei, prin facilități tarifare se subînțeleg facilitățile acordate de către țară, în condiții de reciprocitate sau unilateral, pentru mărfurile trecute peste frontiera vamală a acestei țări sub formă de stabilire a unor cote tarifare pentru importul sau exportul preferențial de mărfuri, de reducere a taxei vamale, de scutire de taxă, de restituire a taxei plătite anterior. Facilitățile tarifare se stabilesc prin legea dată și nu pot avea caracter individual, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 28 al acesteia. Facilitățile tarifare se acordă în modul prevăzut de legislație și de acordurile internaționale la care RM este parte.

⁶ La verificarea corectitudinii valorii în vamă în cadrul tranzacțiilor de vânzare-cumpărare organele vamale se conduc de Condițiile de livrare „INCOTERMS” (International Commercial Terms) stabilite în contract. Este de menționat faptul că aceste condiții se folosesc și la completarea declarației vamale în detaliu, în rubrica 20 a acesteia înscrindându-se mențiunile corespunzătoare

Referindu-ne la restituirea sumelor taxei vamale plătite în plus, putem menționa că prevederile generale sunt stabilite de Legea cu privire la tariful vamal, însă procedura detaliată de restituire este descrisă în „Instrucțiunea privind modul de restituire a sumelor taxei vamale”, aprobată prin Ordinul Departamentului Vamal al Republicii Moldova nr. 5558 din 4 august 2003.

Restituirea taxei vamale se efectuează la solicitarea în scris a agentului economic sau a persoanei fizice (înregistrate în modul corespunzător ca persoană cu drept de a practica activitatea de antreprenoriat), cu indicarea sumei supraplății sau sumelor spre restituire [3, pct. 7].

Analizând rezultatele economice ale activității organelor vamale ale Republicii Moldova în toată perioada existenței sale, trebuie remarcat faptul că este creată o bază solidă a sistemului vamal modern polifuncțional, menit să joace un rol important în sistemul de reglementare a activității economice externe a țării și completării bugetului de stat, la aceasta contribuind într-o mare măsură mecanismul economic în continuă perfecționare a sistemului vamal.

Calculule efectuate și datele statistice arată că taxele de import/export transferate în compartimentul venituri al bugetului de stat al republicii pe parcursul ultimilor ani au crescut esențial. Această majorare a fost determinată de contribuția tuturor plăților vamale, inclusiv de cea a taxelor vamale care, comparativ cu perioadele respective ale anilor precedenți, au înregistrat ritmuri de creștere mai mari. Pentru o mai bună exemplificare putem urmări tabelul ce reprezintă taxele vamale percepute de organele vamale între anii 2002-2008 (Tabelul 1).

Tabelul 1

Taxele vamale încasate de către organele vamale (2002-2008)

Anul	Suma totală a taxelor vamale încasate (mii, lei)	Abaterea față de anul precedent (+;-)	
		absolută (mii, lei)	relativă (%)
2002	197 364,2	-	-
2003	291 953,5	94 589,3	147,92
2004	310 316,7	18 363,2	106,28
2005	425 480,2	115 163,5	137,11
2006	457 353,2	31 873,0	107,49
2007	604 228,7	146 875,5	132,11
2008	818 501,2	214 272,5	135,46

Sursa: Elaborat de autor în baza datelor Serviciului Vamal al Republicii Moldova.

Din tabelul de mai sus observăm că încasările din taxele vamale pe parcursul celor șapte ani examinați au evoluat considerabil. Analiza încasării taxelor vamale arată că în anul 2003 au fost încasate 291 953,5 mii lei, ceea ce constituie o creștere față de anul precedent cu 94 589,3 mii lei, cu alte cuvinte, veniturile provenite din încasarea taxelor vamale în anul 2003 au sporit cu 47,92% față de anul 2002.

⁷ Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 215-217/282 din 17 octombrie 2003

O creștere considerabilă a veniturilor provenite din încasarea taxelor vamale s-a înregistrat și în anii următori. Astfel, doar în decursul unei perioade de 7 ani organele vamale au reușit să majoreze cifra încasărilor la bugetul de stat (încasări provenite din perceperea de taxe vamale) de la 197 364,2 mii lei în 2002 la 818 501,2 mii lei în 2008, stabilindu-se o creștere de 621 137 mii lei. Din cele menționate mai sus, conchidem că organele vamale au o contribuție majoră la colectarea veniturilor vărsate în bugetul de stat, acest fapt fiindu-ne demonstrat atât de cifrele examinate, cât și de graficul de mai jos (Figura 3).

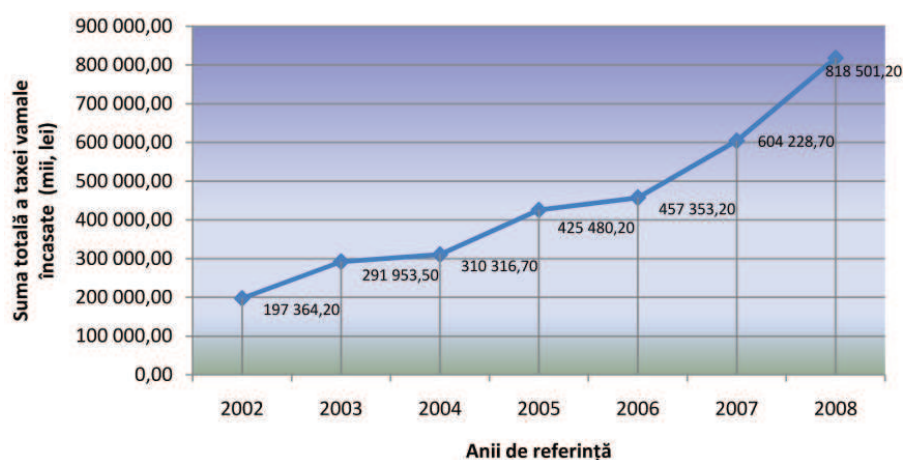

Fig. 3. Taxele vamale încasate de către organele vamale (2002-2008)

Sursa: Elaborat de autor în baza datelor din Tabelul 1.

Astfel, asistăm la o evoluție clară a încasărilor la bugetul de stat obținute din perceperea taxelor vamale pe parcursul anilor 2002-2008.

Drept rezultat, taxele vamale percepute asupra importurilor de mărfuri produc efecte complexe de natură financiară, economică și comercială asupra prețurilor, competitivității produselor, consumului intern, formării veniturilor bugetare, efecte de protejare a producătorilor autohtoni de concurența străină, asupra raportului de schimb al țării, balanței de plăți externe, efecte de redistribuire a veniturilor între diferite categorii de participanți la activitatea economică (producători, consumatori, stat), asupra veniturilor diferitelor categorii sociale.

Taxele vamale la import și export se mențin și în practica OMC. Ele se aplică conform principiului „națiunii celei mai favorizate”. Aceasta înseamnă că țările membre nu percep taxe vamale la export sau import mai ridicate pentru unii parteneri sau unele destinații și, în același timp, mai mici pentru alții. Nu există restricții principale la exportul materiei prime, deoarece aceasta ar însemna „o constrângere a producătorului în vederea liberei comercializării a mărfii sale” [6, p. 5].

Toate momentele menționate mai sus evidențiază caracterul complex al taxelor vamale de import, al rolului și funcțiilor lor în cadrul schimburilor comerciale internaționale ale unei țări,

necesitatea stabilirii lor cu rigurozitate, responsabilitatea și cunoașterea nu numai a nivelului lor, dar și a incidențelor asupra competitivității mărfurilor.

În condițiile actuale ale economiei Republicii Moldova taxele vamale sunt nu doar venituri ale bugetului de stat, dar și un mijloc de stimulare a exportului, de lărgire a cooperării economice cu alte țări, asigurând folosirea avantajelor participării țării noastre la diviziunea internațională a muncii și intensificarea reciproc avantajoasă a schimburilor economice, culturale și științifice cu alte state.

Bibliografie

1. *Codul Vamal al Republicii Moldova*. Adoptat de Parlamentul Republicii Moldova, nr. 1149-XIV din 20.07.2000. Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 160-162/1201 din 23.12.2000, Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 01.01.2007.

2. *Legea Republicii Moldova cu privire la tariful vamal nr. 1380-XIII din 20.11.1997*. Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 40-41/286 din 7.05.1998, Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 01.01.2007.

3. *Ordinul Departamentului Vamal al Republicii Moldova cu privire la instrucțiunea privind modul de restituire a sumelor taxei vamale nr. 5558 din 4.08.2003*. Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 215-217/282 din 17.10.2003.

4. ALEXANDRU, F. *Fiscalitate și prețuri în economia de piață*. București: Editura Economică, 2002. 304 p.

5. MURAVSCHI, A. și alții. *Tendențele comerțului cu principalele componente de producere în agricultura Moldovei*. Chișinău: Editura PFAP, 2004. 140 p.

6. HRIȘCEV, E. *Economie și Reforme*. 1999, nr. 4, p. 14-15.

7. ИВАНОВА, Г. *Налоговое право*. Санкт-Петербург, 2000. 189 с.

REZUMAT

În cadrul oricărei economii, taxele vamale percepute asupra importurilor/exporturilor de mărfuri produc efecte complexe de natură financiară, economică și comercială asupra prețurilor, competitivității produselor, consumului intern, formării veniturilor bugetare, balanței de plăți externe, efecte de protejare a producătorilor autohtoni de concurența străină, efecte de redistribuire a veniturilor între diferite categorii de participanți la activitatea economică (producători, consumatori, stat), asupra veniturilor diferitelor categorii sociale.

ABSTRACT

In every economy, customs duties that are collected from imports/exports of goods determine complex financial, economic and commercial effects on the prices, competitiveness of goods, home consumption, on the forming of budgetary incomes, also effects of protecting autochthonic producers from the foreign competition, on the balance of foreign payments, effects of redistributing of incomes between different categories of participants in the economic activity (producers, consumers) and on the incomes of different social categories.

РЕФЕРАТ

В каждой экономике, таможенные пошлины на импорт/экспорт товаров производят финансовые, экономические и коммерческие эффекты на цены, конкурентноспособность товаров, внутреннее потребление, формирование бюджетных доходов, охраняют национальных производителей, регулируют баланс международных платежей, перераспределяют доходы между разными участниками экономической деятельности (производители, потребители, государство), а также на доходы разных социальных категорий.